

Od 1. septembra 2026 platí nový zákon č. 78/2026 Z. z. o osvedčovaní listín a podpisov na listinách. Po viac ako 20 rokoch nahradil zákon č. 599/2001 Z. z. a obce ani okresné úrady po novom neosvedčia niektoré dokumenty, ktoré doteraz bežne overovali.

Oblasť	Od 1. 9. 2026 (zákon č. 78/2026 Z. z.)
Doklad totožnosti – občan SR	Len platný občiansky preukaz, cestovný doklad alebo námornícka knižka. Vojenský preukaz sa vypustil.
Doklad totožnosti – cudzinec	Cudzinec sa preukazuje platným cestovným dokladom. Povolenie na pobyt už nestačí.
Listiny na použitie v cudzine	Neosvedčujú sa – pribudla však výnimka: potvrdenie o žití zasielané do Českej republiky (pre ČSSZ) obec osvedčí.
Doklady totožnosti s fotografiou	Výslovne sa neosvedčí občiansky preukaz, cestovný doklad, služobný preukaz, vojenská knižka a akýkoľvek iný doklad totožnosti s fotografiou.
Zdravotné doklady	Zákaz priamo v zákone: preukaz poistenca, zdravotná dokumentácia, potvrdenia o zdravotnom stave.
Vodičský preukaz, zbrojný preukaz, technický preukaz, poľovný listok	Neosvedčujú sa.
Cenné papiere	Neosvedčujú sa.
Kataster nehnuteľností	Neosvedčujú sa – doplnili sa aj pozemková kniha a železničná kniha.
Vysvedčenia, diplomy, certifikáty	Neosvedčia sa , ak obsahujú ochranný prvok, ktorý by sa kopírovaním znehodnotil – vodoznak, hologram, reliéfnu alebo suchú pečať . To je prípad väčšiny vysvedčení a diplomov. Ostáva notár.
Kópia z kópie	Osvedčí sa len listina, ktorá je originálom alebo už úradne osvedčenou kópiou.
Cudzí jazyk	Rovnako, pribudla však výnimka pre dvojazyčné doklady o vzdelaní.
Podpis vytlačený, pečiatkou alebo naskenovaný	Za vlastný podpis sa nepovažuje podpis predtlačený, vytlačený pečiatkou ani naskenovaný technológiou – neosvedčí sa.
Podpis na prázdnom liste alebo nevyplnenom tlačive	Výslovný zákaz priamo v zákone.
Obchádzanie zákona a dobré mravy	Osvedčenie sa nevykoná , ak odporuje zákonu, obchádza ho alebo sa prieči dobrým mravom.
Osoba, ktorá nemôže čítať alebo písať	Podpis sa osvedčí, ak bola s obsahom listiny oboznámená inou osobou, prístrojom alebo špeciálnou pomôckou a listinu vie vlastnoručne podpísať. Za vlastný podpis sa uznáva aj podpis inou časťou tela alebo pomocou protézy.
Osvedčovacia doložka	Veta, že „ týmto osvedčením sa neosvedčuje obsah, správnosť ani pravdivosť skutočností “, je povinnou súčasťou doložky. Doložka nesmie zasahovať do textu listiny – inak sa vyhotoví na samostatnom liste.

Oblasť	Od 1. 9. 2026 (zákon č. 78/2026 Z. z.)
Viacstranová listina	Listina z viacerých listov sa zviaže trikolórnou šnúrou vo farbách štátnej vlajky , konce sa prelepia nálepkou a opatria úradnou pečiatkou. Platí to aj pri osvedčovaní podpisov , bez príplatku.
Osvedčenie mimo úradnej miestnosti	Obec môže osvedčovať aj na inom vhodnom mieste v rámci svojej územnej pôsobnosti – už to nie je viazané výlučne na zdravotný dôvod.
Väzba a výkon trestu	Osvedčenie možno vykonať priamo v ústave na výkon väzby alebo na výkon trestu odňatia slobody.
Osvedčovacie knihy	Dve samostatné knihy – osobitne pre zhodu listín a osobitne pre pravosť podpisov, s podpisovými vzormi osvedčujúcich osôb a záznamom o poplatku. Staré knihy možno dobehnúť najneskôr do 31. 12. 2027 .
Kópiu vyhotoví úrad	Obec alebo okresný úrad môže kópiu vyhotoviť na náklady žiadateľa – podľa sadzobníka správnych poplatkov 1 € za každé aj začaté dve strany .
Správny poplatok	Sadzby sa nemenia – zákon č. 78/2026 Z. z. sadzobník neotvára. Poplatok možno naďalej zvýšiť až o 100 % pri zvýšenej náročnosti, urýchlennom vybavení alebo úkone mimo úradnej miestnosti.

Čo to znamená v praxi

1. Kúpna zmluva – bez problému

Podpis na kúpnej zmluve obec osvedčí aj po 1. 9. 2026. Pozor len na dve veci: zmluva musí byť **vyplnená** (podpis na nevyplnenom tlačive je po novom výslovne zakázaný) a ak má viac listov, úrad ju **zviaže trikolórou**. Zmluvu preto neberte zopnutú tak, aby sa nedala prevliecť šnúrou.

2. Rodný list – osvedčia

Rodný list nepatrí medzi vylúčené listiny. Musí však ísť o **originál alebo už úradne osvedčenú kópiu** – z obyčajnej fotokópie ďalšiu osvedčenú kópiu neurobia.

3. Diplom a maturitné vysvedčenie – rovno k notárovi

Toto je najcitelnejšia zmena. Vysokoškolské diplomy a maturitné vysvedčenia takmer vždy obsahujú **ochranný prvok** (vodoznak, hologram, suchú pečať). Nový zákon osvedčenie takejto listiny na obci a okresnom úrade **zakazuje**. Zákon síce vysvedčenia a diplomy nemenuje po mene, ale prakticky spadajú pod zákaz ochranných prvkov. Riešením je **notár**, prípadne **druhopic vydaný priamo školou**.

4. Cudzinci – pobytová kartička už nestačí

Podľa starého zákona sa cudzinec mohol preukázať povolením na pobyt. **Nový zákon túto možnosť vypustil** – potrebný je **platný cestovný doklad (pas)**. Bez neho úrad osvedčenie nevykoná.

Najčastejšie chyby, ktoré po 1. 9. 2026 vrátia ľudí z úradu naprázdno

- **Neplatný občiansky preukaz.** Nový zákon výslovne vyžaduje *platný* doklad – po expirácii vás odmietnu, aj keď vás na úrade poznajú.
- **Doklad, ktorý sa už neuznáva.** Vojenský preukaz u občana, pobytová kartička u cudzinca.
- **Kópia z kópie.** Prineste originál alebo už osvedčenú kópiu.
- **Listina do cudziny.** Obec ju neosvedčí; potrebujete notára a spravidla ešte **apostilu alebo superlegalizáciu**. Jedinou výnimkou je potvrdenie o žití pre českú ČSSZ.

- **Podpísaná prázdna strana alebo prázdne tlačivo.** Po novom jednoznačný dôvod na odmietnutie.
- **Predtlačený alebo naskenovaný podpis.** Podpísať sa treba priamo pred osvedčujúcou osobou, alebo podpis pred ňou uznať za vlastný.

Na čo osvedčenie stále nie je dôkazom

S týmto nedorozumením sa v praxi stretávame veľmi často. Osvedčenie podpisu **nepotvrďuje, že zmluva je platná, výhodná alebo že ste jej rozumeli.** Nový zákon to dokonca prikazuje napísať priamo do doložky: osvedčením sa *neosvedčuje obsah, správnosť ani pravdivosť skutočností uvedených v listine.* Úradník nekontroluje, či zmluva nemá pascu. Ak podpisujete prevod nehnuteľnosti, pôžičku, darovanie alebo vyporiadanie, **zmluvu si dajte skontrolovať skôr, než pôjdete overovať podpis** – potom už býva neskoro.

Zhrnutie

- Od **1. 9. 2026** platí **zákon č. 78/2026 Z. z.**, ktorý nahradil zákon č. 599/2001 Z. z.
- Zoznam toho, čo úrad **neosvedčí**, sa rozšíril zo **6 dôvodov** na **11 pri listinách** a **8 pri podpisoch**.
- Najväčšia praktická zmena: **listiny s ochrannými prvkami** (vysvedčenia, diplomy, certifikáty) prechádzajú **na notárov**.
- Sprísnilo sa **preukazovanie totožnosti** – vypadol vojenský preukaz aj povolenie na pobyt pre cudzincov.
- Pribudli aj **ústretové zmeny**: osvedčovanie mimo úradnej miestnosti bez potreby zdravotného dôvodu, osvedčovanie v ústave na výkon väzby či trestu a jasné pravidlo pre ľudí, ktorí nemôžu čítať alebo písať.
- **Poplatky sa nemenia** – 2 € za podpis, 2 € za stranu kópie, s možnosťou zvýšenia až o 100 %.